

DE

CURVIS HYPERBOLICIS
QVAE INTRA SVAS ASSYMTOTAS SPATIVM FINI-
TVM INCLVDVNT.

Auctore

L. EVLERO.

Conuent. exhib. die 13 Febr. 1777.

I.

Tab. II. **C**onsiderabo hic eiusmodi curvas hyperbolicas, quarum af-
Fig. 4. symtotae inter se sunt normales, quoniam, quae de his
reperientur, omnia facile ad Hyperbolas obliquangulas ac-
commodari possunt. Sit igitur fYe eiusmodi Hyperbola,
cuius assymtota CF et CE sint inter se normales, atque no-
bis hic est propositum eas huius generis curvas inuestigare,
quae vtrunque in infinitum continuatae intra suas assymtotas
spatium finitum includant. Ad hoc igitur requiritur, vt, po-
sitis coordinatis $CX = x$ et $XZ = y$, formula integralis $\int y dx$
ita fit comparata, vt a termino $x = 0$ vsque ad terminum
 $x = \infty$ extensa, valorem finitum obtineat. Notum autem est,
nullam talium curvarum aequatione binomia expressarum, ve-
luti $x^m y^n = 1$, hac proprietate praeditam esse, sed semper spa-
tium ad alterutram assymtotam relatum infinite magnum pro-
dire, atque adeo in Hyperbola conica vtrumque spatium eua-
dere infinitum.

§. 2.

§. 2. Hic igitur potissimum contemplabor eiusmodi Hyperbolas, quarum aequationes inter coordinatas x et y sunt trinomiales, cuiusmodi generatim haec est aequatio :

$$A x^\alpha y^\beta + B x^\gamma y^\delta = C,$$

vbi quidem omnes exponentes α , β , γ , δ , positivi, seu nihilo maiores esse debent, quia alioquin, posito $x = 0$, applicata y non fieret infinita, vel non euanesceret posito $x = \infty$. Praeterea etiam ad institutum nostrum requiritur, ut ambo coëfficientes A et B sint positivi. Si enim alter foret negativus, curua non vniiformi tractu intra assymptotas protenderetur, sed alicubi extra eas euagaretur; vnde nihil impedit, quominus statuamus $B = A$, atque adeo etiam $C = A$, ita ut habeamus $x^\alpha y^\beta + x^\gamma y^\delta = 1$. Quae enim symptomata pro his curuis fuerint inuenta, eadem facile transferentur ad casus, quibus isti coëfficientes sunt inaequales.

§. 3. Inter has autem curuas imprimis notatu dignae sunt eae, in quibus binas coordinatas x et y permutare inter se licet, id quod euenit quando $\gamma = \beta$ et $\delta = \alpha$, ut aequatio sit $x^\alpha y^\beta + x^\beta y^\alpha = 1$. Hoc enim modo ambo rami huius curuae ad suas assymptotas pariter conuergent; ita ut si spatium ad alterutram assymptotam relatum fuerit vel finitum, vel infinitum, etiam alterum eandem legem sequatur. Nunc igitur inuestigari conueniet, quemadmodum ambo exponentes α et β comparati esse debeant, ut valor formulae integralis $\int y \, dx$, a termino $x = 0$ vsque ad $x = \infty$ extensus, quantitati finitae aequalis euadat. Quoniam igitur istos exponentes α et β tanquam incognitos spectamus, euidentis est ex hac aequatione neque y per x , neque x per y definiri posse.

§. 4. Interim tamen determinatio areae huius curuae facile succedet, si nouam variabilem in calculum introducamus,

mus, per quam tam x quam y commodè exprimere liceat, id quod succedet, si ponamus $y = ux$, tum enim nostra aequatio fiet: $(u^\alpha + u^\beta) + x^{\alpha+\beta} = 1$; vnde posito br. gr.

$$\alpha + \beta = \lambda, \text{ erit } x = \frac{1}{\sqrt[\lambda]{(u^\alpha + u^\beta)}}, \text{ hincque } y = \frac{u}{\sqrt[\lambda]{(u^\alpha + u^\beta)}}.$$

Hic notetur abscissam x evanescere casu $u = \infty$, quo casu simul y in infinitum crescere debet. Quia enim numerator u

ita exhiberi potest, vt fit $u = \sqrt[\lambda]{u^\lambda} = \sqrt[\lambda]{u^{\alpha+\beta}}$, erit

$$y = \sqrt[\lambda]{\frac{u^{\alpha+\beta}}{u^\alpha + u^\beta}},$$

vbi, quia exponens ipsius u in numeratore maior est quam in denominatore, necesse est vt posito $u = \infty$ tota expressio euadat infinita; contra autem, sumto $u = 0$, valor ipsius x manifesto fit infinitus; at ipsius $y = 0$, ob rationem modo allegatam. Hanc ob rem sequentes integrationes a termino $u = \infty$ vsque ad $u = 0$ extendi oportebit.

§. 5. Hinc autem differentiando reperiemus:

$$\partial x = - \frac{\partial u (\alpha u^{\alpha-1} + \beta u^{\beta-1})}{\lambda (u^\alpha + u^\beta)^{1 + \frac{1}{\lambda}}},$$

quae expressio ducta in y dabit elementum areae:

$$y \partial x = - \frac{\partial u (\alpha u^\alpha + \beta u^\beta)}{\lambda (u^\alpha + u^\beta)^{1 + \frac{2}{\lambda}}},$$

cuius integrale ab $u = \infty$ vsque ad $u = 0$ extendi debet. Quia autem hic potestates ipsius u tam in numeratore quam in denominatore reperiuntur, hanc formulam vltierius reducere licet. Sumamus igitur esse $\beta > \alpha$, ac ponamus $\beta = \alpha + \varepsilon$, atque formula denominatoris ita referri poterit: $u^\alpha (1 + u^\varepsilon)$,
ficque

ficque denominator erit

$$\lambda u^{\alpha} + \frac{2\alpha}{\lambda} (1 + u^{\varepsilon})^{1 + \frac{2}{\lambda}}$$

Diuidamus igitur tam numeratorem quam denominatorem per $u^{\alpha} + \frac{2\alpha}{\lambda}$, et habebimus

$$y \partial x = \frac{\partial u (\alpha u^{-\frac{2\alpha}{\lambda}} + \beta u^{\varepsilon - \frac{2\alpha}{\lambda}})}{\lambda (1 + u^{\varepsilon})^{1 + \frac{2}{\lambda}}},$$

hinc igitur integrale nostrum constat ex fequentibus duobus membris:

$$\int y \partial x = -\frac{\alpha}{\lambda} \int \frac{u^{-\frac{2\alpha}{\lambda}} \partial u}{(1 + u^{\varepsilon})^{1 + \frac{2}{\lambda}}} - \frac{\beta}{\lambda} \int \frac{u^{\varepsilon - \frac{2\alpha}{\lambda}} \partial u}{(1 + u^{\varepsilon})^{1 + \frac{2}{\lambda}}}.$$

Quoniam vero neutra harum formularum, integrationem, in genere quidem, admittit, id tantum nobis inquirendum relinquitur: vtrum haec duo integralia a termino $u = \infty$ vsque ad terminum $u = 0$ extensa, valores adipiscantur finitos, an infinitos, ad quod diiudicandum fequens Lemma praemitti oportet:

Ista formula integralis: $\int \frac{u^m \partial u}{(1 + u^n)^k}$, a termino $u = 0$ vsque ad terminum $u = \infty$ extensa, valorem habebit finitum, quoties fuerit $m + 1 > 0$, simulque $m + 1 < kn$.

Demonstratio.

§. 6. Quaeramus primo tantum huius formulae valorem ab $u = 0$ vsque ad $u = 1$ extensum, quem vocemus $= P$, atque vt integrale per seriem exhibeamus, quia est

$$\frac{1}{(1 + u^n)^k} = 1 - \frac{k}{1} u^n + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2} u^{2n} - \frac{k(k+1)(k+2)}{1 \cdot 2 \cdot 3} u^{3n} + \text{etc.}$$

erit

erit istud integrale in genere:

$$P = \frac{u^{m+1}}{m+1} - \frac{k}{1} \frac{u^{n+m+1}}{n+m+1} + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2} \frac{u^{2n+m+1}}{2n+m+1} - \text{etc.}$$

qui valor utique evanescit posito $u = 0$, si modo fuerit $m+1 > 0$, quae est conditio primo commemorata. Hinc igitur posito $u = 1$ erit valor quem quaerimus:

$$P = \frac{1}{m+1} - \frac{k}{1(n+m+1)} + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2(2n+m+1)} - \frac{k(k+1)(k+2)}{1 \cdot 2 \cdot 3(3n+m+1)} + \text{etc.}$$

cuius seriei summa, quoniam terminorum signa alternantur, certe est finita, sicque littera P valorem habebit finitum.

§. 7. Huic valori igitur insuper addere debemus eum qui ex integratione eiusdem formulae nascitur, siquidem a termino $u = 1$ vsque ad terminum $u = \infty$ extendatur, quem valorem indicemus littera Q, ita ut fit

$$Q = \int \frac{u^m \partial u}{(1+u^n)^k} \left[\begin{array}{l} \text{ab } u = 1 \\ \text{ad } u = \infty \end{array} \right].$$

Hunc in finem statuamus $u = \frac{v}{1-v}$, et nunc termini integrationis erunt a $v = 1$ vsque ad $v = 0$. Facta autem substitutione formula nostra euadet:

$$Q = - \int \frac{v^{k n - m - 2} \partial v}{(v^n + 1)^k} \left[\begin{array}{l} \text{a } v = 1 \\ \text{ad } v = 0 \end{array} \right].$$

Sin autem terminos integrationis permutemus, erit

$$Q = + \int \frac{v^{k n - m - 2} \partial v}{(v^n + 1)^k} \left[\begin{array}{l} \text{a } v = 0 \\ \text{ad } v = 1 \end{array} \right].$$

§. 8. Iam denominatorem ut ante in seriem resolvamus, quae erit

$$1 - \frac{k}{1} v^n + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2} v^{2n} - \frac{k(k+1)(k+2)}{1 \cdot 2 \cdot 3} v^{3n} + \text{etc.}$$

quae ducta in $v^{k n - m - 2} \partial v$ et integrata dabit:

$$\frac{v^{nk-m-1}}{nk-m-1} - \frac{k}{1} \frac{v^{nk+n-m-1}}{nk+n-m-1} + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2} \frac{v^{nk+2n-m-1}}{nk+2n-m-1} - \text{etc.}$$

quae series evanescit casu $v = 0$, si modo fuerit $nk - m - 1 > 0$, hoc est $nk > m + 1$, quae est altera conditio praescripta. Statuatur $v = 1$, eritque

$$Q = \frac{1}{nk-m-1} - \frac{k}{1(nk+n-m-1)} + \frac{k(k+1)}{1 \cdot 2(nk+2n-m-1)} - \text{etc.}$$

cuius seriei valor, quoniam signa terminorum alternantur, certe est finitus, consequenter formulae propositae $\int \frac{u^m \partial u}{(1+u^n)^k}$ a termino $u = 0$ vsque ad $u = \infty$ extensae, valor erit $= P + Q$, ideoque finitus, si modo fuerit tam $m + 1 > 0$, quam $m + 1 < kn$.

Alia demonstratio eiusdem Lemmatis.

§. 9. Statuamus $u^n = \frac{t^n}{1-t^n}$ fietque $u = 0$, si $t = 0$; at fiet $u = \infty$, facto $t = 1$, sicque termini integrationis nunc erunt a $t = 0$ ad $t = 1$. Tum autem erit $1 + u^n = \frac{1}{1-t^n}$ et denominator $= \frac{t}{(1-t^n)^k}$. Deinde vero ob $u = \frac{t}{\sqrt[n]{1-t^n}}$, erit $u^m = \frac{t^m}{(1-t^n)^{\frac{m}{n}}}$, denique $\partial u = \frac{\partial t}{(1-t^n)^{2 + \frac{1}{n}}}$. His igitur valoribus substitutis formula integranda erit:

$$\int \frac{t^m \partial t}{(1-t^n)^{\frac{m+1}{n}}} = k + 1 \left[\text{a } t = 0 \right. \\ \left. \text{ad } t = 1 \right].$$

Hic primum observasse iuvabit, ut integrale posito $t = 0$ evanescere possit, requiri ut sit $m + 1 > 0$. Deinde vero, quia

denominator euanescit posito $t = 1$, ne etiam integrale hoc casu in infinitum excreseat, necesse est vt exponens denominatoris $\frac{m+1}{n} - k + 1$ sit unitate minor; vnde sequitur conditio $m + 1 < kn$, quae sunt eadem conditiones in Lemmate allatae.

§. 10. Applicemus nunc hoc Lemma ad binas formulas integrales, ex quibus aream totam $\int y \partial x$ componi inuenimus, quod quo facilius fieri possit, immutemus quoque terminos integrationis, vt sit:

$$\int y \partial x = \frac{\alpha}{\lambda} \int \frac{u^{-\frac{\alpha}{\lambda}} \partial u}{(1+u^\varepsilon)^{1+\frac{\alpha}{\lambda}}} + \frac{\beta}{\lambda} \int \frac{u^{\varepsilon-\frac{\alpha}{\lambda}} \partial u}{(1+u^\varepsilon)^{1+\frac{\alpha}{\lambda}}} \left[\begin{array}{l} \text{ab } u = 0 \\ \text{ad } u = \infty \end{array} \right],$$

atque applicatio prioris partis ad nostrum Lemma dabit $m = -\frac{\alpha}{\lambda}$, $n = \varepsilon$ et $k = 1 + \frac{\alpha}{\lambda}$, vnde prior conditio $m + 1 > 0$ praebet $\lambda > 2\alpha$. Quia igitur est $\lambda = \alpha + \beta$, debet esse $\beta > \alpha$, quae conditio iam sponte est adimpleta; altera vero conditio $m + 1 < kn$ pro nostro casu dat $\lambda - 2\alpha < (\lambda + 2)\varepsilon$, ideoque $\lambda + 1 > 0$, quod etiam vltro euenit, quoniam bini exponentes α et β necessario sunt positivi, vnde prior formula perpetuo habet valorem finitum, quicumque valores litteris α et β tribuantur.

§. 11. Applicemus pari modo nostrum Lemma ad alteram formulam, pro qua erit $m = \varepsilon - \frac{\alpha}{\lambda}$, $n = \varepsilon$ et $k = 1 + \frac{\alpha}{\lambda}$; hinc prior conditio $m + 1 > 0$ multo magis sponte adimpletur quam ante. At vero altera conditio $m + 1 < kn$ praebet $\lambda - 2\alpha < 2\varepsilon$; quia autem $\lambda - 2\alpha = \beta - \alpha = \varepsilon$, haec conditio pariter sponte adimpletur, nisi sit $\varepsilon = 0$, hoc est $\beta = \alpha$.

§. 12. Hinc igitur patet, omnes Hyperbolas in hac aequatione: $x^\alpha y^\beta + x^\beta y^\alpha = 1$, contentas intra suas affymtotas semper spatia finita includere, quicumque numeri positivi exponentibus α et β tribuantur, solo casu $\beta = \alpha$ excepto, quo aequatio nostra abit in $2 x^\alpha y^\alpha = 1$, ideoque $x y = \text{Const.}$ quae aequatio est pro Hyperbola conica, cuius spatium utique est infinitum, id quod eo magis est mirandum, quia in Hyperbolis binomialibus nulla plane nostro scopo satisfacit.

§. 13. Haecenus in aequatione tractata omnes coëfficientes unitati aequales assumimus: facile autem apparet, demonstrationem pari modo esse successuram, si coëfficientes quicumque adiungantur, dummodo fuerint positivi, quandoquidem etiam Lemma supra allatum omnem vim retinet, etiam si formula integralis hoc modo proponatur: $\int \frac{u^m \partial u}{(a + b u^n)^k}$. Hanc ob rem sequens Theorema generalius in medium afferre licet.

Theorema.

Omnes curvae hyperbolicae in hac aequatione contentae:

$$a x^\alpha y^\beta + b x^\beta y^\alpha = c,$$

intra affymtotas suas spatium finitum includent, 1°.) si omnes coëfficientes a, b, c , fuerint positivi; 2°.) si exponentes α et β fuerint pariter ambo positivi; 3°.) si fuerint inter se inaequales.

§. 14. Iam enim obseruauimus, si coëfficientium a et b alteruter euanescat, quo casu aequatio fit binomialis, tum spatium inter has Hyperbolas et suas affymtotas inclusum semper esse infinite magnum. Deinde, si exponentes α et β inter

ter se essent aequales, curua abiret in Hyperbolam conicam, ideoque etiam memoratum spatium haberet infinitum, ex quo intelligitur, quo magis hi exponentes α et β a ratione aequalitatis recedant, eo minus esse futurum spatium inter curuas et affymtotas contentum. Porro etiam hoc spatium eo magis diminuetur, quo propius ambo coëfficientes a et b ad aequalitatem accesserint.

§. 15. Casus autem iste tractatus maxime est particularis respectu aequationis generalis ex tribus terminis constantis, quae est:

$$a x^\alpha y^\beta + b x^\gamma y^\delta = c,$$

quam autem aequationem non eodem modo, uti praecedentem, tractare licet. Interim tamen circa hanc aequationem generalissimam sequens theorema rigoroſe demonstrare licet.

Theorema generale.

Omnes curvae hyperbolicæ in hac aequatione generali contentæ: $a x^\alpha y^\beta + b x^\gamma y^\delta = c$, intra suas affymtotas spatium finitum includent sub sequentibus conditionibus: 1°.) si singuli coëfficientes a , b , c , fuerint positivi siue nibilo maiores; 2°.) si etiam omnes exponentes α , β , γ , δ , fuerint positivi, quandoquidem, si unicus esset negativus, vel saltem nibilo aequalis, curvae nequidem forent Hyperbolæ; 3°.) requiritur ut harum duarum fractionum $\frac{\alpha}{\beta}$ et $\frac{\gamma}{\delta}$, altera sit unitate maior, altera vero minor; si enim vel ambæ essent unitate maiores vel ambæ minores, vel alterutra saltem $= 1$, tum spatium de quo loquimur, semper foret infinite magnum.

Demonstratio.

§. 16. Quia coëfficientes a , b , c in iudicio circa infinitum vel finitum non in computam ingrediuntur, eorum loco

co. commoditatis gratia unitatem scribamus. Deinde quia fractionum $\frac{\alpha}{\beta}$ et $\frac{\gamma}{\delta}$ altera debet esse unitate maior, altera minor, ut huius conditionis rationem in calculum inferamus, ponamus esse $\frac{\alpha}{\beta} > 1$ et $\frac{\gamma}{\delta} < 1$, huncque in finem statuamus $\alpha = \beta + \mu$ et $\delta = \gamma + \nu$, ut aequatio nostra sit:

$$x^{\beta + \mu} \cdot y^{\beta} + x^{\gamma} y^{\gamma + \nu} = 1.$$

§. 17. Hic autem statim patet, substitutionem ante vsurpatam $y = u x$ hic nullum plane usum esse allaturam. Ponamus autem modo generaliori $y = u x^{\theta}$, et aequatio resultans erit:

$$x^{\beta + \mu + \beta \theta} u^{\beta} + x^{\gamma + \gamma \theta + \nu \theta} u^{\gamma + \nu} = 1.$$

Iam ambos ipsius x exponentes statuamus aequales, ut sit

$$\beta + \mu + \beta \theta = \gamma + \gamma \theta + \nu \theta,$$

vnde reperitur $\theta = \frac{\beta + \mu - \gamma}{\gamma + \nu - \beta}$. Hinc autem fiet exponens ip-

sus $x = \frac{\beta \nu + \gamma \mu + \mu \nu}{\gamma + \nu - \beta}$. Hunc autem exponentem br. gr. ponemus $= \lambda$, ut sit $\lambda = \frac{\beta \nu + \gamma \mu + \mu \nu}{\gamma + \nu - \beta}$, atque aequatio nostra iam erit:

$$x^{\lambda} (u^{\beta} + u^{\gamma + \nu}) = 1, \text{ ideoque}$$

$$x = \frac{1}{(u^{\beta} + u^{\gamma + \nu})^{\frac{1}{\lambda}}}; \text{ tum autem erit}$$

$$y = x^{\theta} \cdot u = \frac{u^{\theta}}{(u^{\beta} + u^{\gamma + \nu})^{\frac{\theta}{\lambda}}}, \text{ vbi est}$$

$$\frac{\theta}{\lambda} = \frac{\beta + \mu - \gamma}{\beta \nu + \gamma \mu + \mu \nu}.$$

Hic igitur exponens denominatoris semper est positivus.

§. 18. Nunc ut aream exprimere possimus, differentie-
mus abscissam x , et quia coëfficientes ad nostrum institutum
nihil conferunt, eos profus negligamus, eritque:

$$\partial x = \frac{(u^\beta - 1 + u^{\gamma+v-1}) \partial u}{(u^\beta + u^{\gamma+v})^{\frac{\lambda}{\lambda+1}}}$$

Hinc autem porro erit elementum areae:

$$y \partial x = \frac{\partial u (u^\beta + u^{\gamma+v})}{(u^\beta + u^{\gamma+v})^{\frac{\lambda}{\lambda+1} + \theta}}$$

vbi exponens denominatoris est $\frac{\beta v + \gamma \mu + \mu v + \mu + v}{\beta v + \gamma \mu + \mu v}$, qui ergo
semper est positivus, atque adeo unitate maior. Vnde si br.
gr. ponamus $\frac{\mu + v}{\beta v + \gamma \mu + \mu v} = \xi$, iste exponens erit $1 + \xi$, atque
elementum areae nunc erit:

$$y \partial x = \frac{\partial u (u^\beta + u^{\gamma+v})}{(u^\beta + u^{\gamma+v})^{1+\xi}}$$

§. 19. Ante autem quam nostrum Lemma supra da-
tum huc transferre liceat, tres casus probe a se inuicem dis-
tingui oportet, prouti fuerit vel 1°. $\gamma + v > \beta$, vel 2°.
 $\gamma + v < \beta$, vel 3°. $\gamma + v = \beta$, vnde a postremo, vtpote
simplicissimo, inchoemus.

Casus I. quo $\beta = \gamma + v$.

§. 20. Hoc casu substitutio adhibita locum habere plā-
ne nequit, propterea quo tam λ quam θ in infinitum excres-
cerent; verum hoc casu negotium sine vlla substitutione ex-
pediri potest. Cum enim aequatio nostra fiat:

$$x^{\beta+\mu} y^\beta + x^\gamma y^\beta = 1,$$

hinc statim fit:

$$y^\beta =$$

$$y^\beta = \frac{1}{x^{\beta+\mu} + x^{\gamma\nu}} \text{ ideoque}$$

$$y = \frac{1}{(x^{\beta+\mu} + x^{\beta-\nu})^{\frac{1}{\beta}}}$$

consequenter elementum areae:

$$y \partial x = \frac{\partial x}{(x^{\beta+\mu} + x^{\beta-\nu})^{\frac{1}{\beta}}}$$

vbi denominator ita exhiberi potest: $x^{\frac{\beta-\nu}{\beta}} (1 + x^{\mu+\nu})^{\frac{1}{\beta}}$, quo pacto formula nostra integranda erit:

$$y \partial x = \frac{x^{\frac{\nu-\beta}{\beta}} \partial x}{(1 + x^{\mu+\nu})^{\frac{1}{\beta}}}$$

§. 21. Nunc igitur ad hanc formam nostrum Lemma applicare licebit, ut pateat, vtrum integrale huius formulae a termino $x=0$ vsque ad $x=\infty$ valorem obtineat finitum, nec ne. Facta autem applicatione erit $m = \frac{\nu-\beta}{\beta}$, $n = \mu + \nu$, $k = \frac{1}{\beta}$, unde ut spatium quaesitum euadat finitum, primo esse debet $m + 1 > 0$, hoc est $\frac{\nu}{\beta} > 0$, quae conditio sponte adimpletur, quoniam omnes litterae denotant numeros positivos. Altera vero conditio postulat ut sit $m + 1 < nk$, hoc est $\frac{\nu}{\beta} < \frac{\mu+\nu}{\beta}$, quod pariter est manifestum, ita ut iam certum sit, casu $\gamma + \nu = \beta$ spatium, quod consideramus, esse finitae magnitudinis.

Casus II. quo $\gamma + \nu > \beta$.

§. 22. Sit igitur $\gamma + \nu = \beta + \varepsilon$; hoc ergo casu erit

$$\theta = \frac{\beta + \mu - \gamma}{\varepsilon} \text{ et } \lambda = \frac{\beta\nu + \gamma\mu + \mu\nu}{\varepsilon}$$

Hinc cum iam sit

$x =$

$$x = \frac{1}{u^{\frac{\beta}{\lambda}} (1 + u^\varepsilon)^\lambda} \quad \text{et} \quad y = \frac{u^{1 - \frac{\beta\theta}{\lambda}}}{(1 + u^\varepsilon)^\lambda},$$

primo, ob λ numerum positivum, evidens est sumto $u = \infty$ prodire $x = 0$; contra vero sumto $u = 0$ fieri $x = \infty$. Casu autem $u = \infty$ fit

$$y = \frac{u^{1 - \frac{\beta\theta}{\lambda}}}{u^{\varepsilon \frac{\theta}{\lambda}}} = u^{1 - \frac{\beta\theta - \varepsilon\theta}{\lambda}},$$

quod erit infinitum, si fuerit $1 > \frac{(\beta - \varepsilon)\theta}{\lambda}$, hoc est $\frac{\lambda}{\theta} > \beta - \varepsilon$. Est vero $\frac{\lambda}{\theta} = \frac{\beta\nu + \gamma\mu + \mu\nu}{\beta + \mu - \gamma}$, ideoque $\gamma + \nu > \beta$, quae est ipsa nostra hypothesis. Eodem modo ostenditur, casu $u = 0$ etiam fieri $y = 0$: erit enim $y = u^{1 - \frac{\beta\theta}{\lambda}}$, vbi ergo exponens multo magis est positivus quam praecedente casu, ita vt certe fit $y = 0$, facto $u = 0$. Hoc igitur notato formulam integram $\int y \partial x$ a termino $u = \infty$ vsque ad $u = 0$ extendi oportet.

§. 23. Cum igitur θ et λ sint numeri positivi, elementum areae in duas partes discerpatur:

$$y \partial x = \frac{u^\beta \partial u}{u^{\beta + \beta\xi} (1 + u^\varepsilon)^{1 + \xi}} + \frac{u^{\beta + \varepsilon} \partial u}{u^{\beta + \beta\xi} (1 + u^\varepsilon)^{1 + \xi}}$$

Nunc igitur Lemma nostrum primo ad formulam priorem accommodemus, eritque $m = -\beta\xi$, $n = \varepsilon$ et $k = 1 + \xi$, unde prima conditio, quae postulat $m + 1 > 0$, dat $1 > \beta\xi$, hoc est $\gamma + \nu > \beta$, quae est ipsa hypothesis; unde patet priorem conditionem $m + 1 > 0$ multo magis in altera formula locum habere. E contrario autem altera conditio $m + 1 < nk$ in priore formula certe valebit, si in posteriore locum habeat. Pro altera autem formula est $m = \varepsilon - \beta\xi$ et $kn = \varepsilon(1 + \xi)$. Quare cum esse debeat $m + 1 < nk$, erit nobis $1 - \beta\xi < \varepsilon\xi$,
hinc

hinc substituto loco ξ valore erit $\beta < \gamma + \nu$, quae iterum est ipsa hypothesis praescripta, vnde etiam pro hoc casu Theorema nostrum est euictum.

Casus III. quo $\gamma + \nu < \beta$.

§. 24. Sit igitur $\gamma + \nu = \beta - \varepsilon$, vnde ambo valores θ et λ euadent negatiui, scil. $\theta = \frac{\beta + \mu - \gamma}{-\varepsilon}$ et $\lambda = \frac{\beta \nu + \gamma \mu + \mu \nu}{-\varepsilon}$, vnde erit

$$x = \frac{1}{u^\lambda (1 + u^\varepsilon)^\xi}.$$

Hinc quia λ valorem habet negatiuum, euidentis est, inuerso modo fieri $x = 0$, quando $u = 0$, atque $x = \infty$, si $u = \infty$. Hinc autem iam ex natura rei sequitur, priore casu fieri $y = \infty$, posteriore vero $y = 0$, ideoque nunc formulam integram $\int y \partial x$ ab $u = 0$ vsque ad $u = \infty$ extendi oportet.

§. 25. Quanquam autem hic valores litterarum θ et λ sunt negatiui, tamen exponens principalis ξ semper est positivus, siquidem est $\xi = \frac{\mu + \nu}{\beta \nu + \gamma \mu + \mu \nu}$, quae expressio ob $\gamma + \nu = \beta - \varepsilon$ transformatur in hanc:

$$\xi = \frac{\mu + \nu}{\beta (\mu + \nu) - \varepsilon \mu};$$

vbi notetur ε non solum esse numerum positivum sed etiam minorem quam β . Nunc igitur formulam pro area accuratius perpendamus, quae ob $\gamma + \nu = \beta - \varepsilon$ ita se habebit:

$$y \partial x = \frac{u^\beta \partial u + u^{\beta - \varepsilon} \partial u}{(u^\beta + u^{\beta - \varepsilon})^{1 + \xi}},$$

cuius denominator, quia factorem habet $u^{\beta - \varepsilon}$, ita repraesentetur: $(u^\beta - u^{\beta - \varepsilon})^{1 + \xi} (1 + u^\varepsilon)^{1 + \xi}$, hocque modo area quaesita dua-

bus his constabit partibus:

$$\int y \partial x = \int \frac{u^{-\xi(\beta-\varepsilon)} \partial u}{(1+u^\varepsilon)^{1+\xi}} + \int \frac{u^\varepsilon - \xi(\beta-\varepsilon) \partial u}{(1+u^\varepsilon)^{1+\xi}}.$$

§. 26. Nunc vtramque hanc formulam secundum nostrum Lemma examinemus, et facta comparatione pro priore habebimus $m = -\xi(\beta - \varepsilon)$; $n = \varepsilon$ et $k = 1 + \xi$, vnde prima conditio $m + 1 > 0$ dat $1 - \xi(\beta - \varepsilon) > 0$, quae, substituto valore ipsius ξ , praebet:

$$\beta(\mu + \nu) - \varepsilon\mu - (\mu + \nu)(\beta - \varepsilon) > 0,$$

quae euoluta dat $\varepsilon\nu > 0$, quod ob ε et ν numeros positivos per se est manifestum. Simul vero hinc patet, si ν esset negativum, tum istam conditionem non adimpleri, ideoque aream prodituram esse infinitam. Altera vero conditio, quae postulat $m + 1 < nk$, praebet

$$1 - \xi(\beta - \varepsilon) < \varepsilon(1 + \xi),$$

sive $1 - \beta\xi < \varepsilon$, ac pro ξ valore substituto:

$$-\varepsilon\mu < \varepsilon[\beta(\mu + \nu) - \varepsilon\mu],$$

quae per numerum positivum diuisa praebet hanc conditionem:

$$\varepsilon\mu - \mu < \beta(\mu + \nu),$$

quae conditio etiam manifesto adimpletur, ob $\varepsilon < \beta$.

§. 27. Simili modo alteram formulam tractemus, in qua $m = \varepsilon - \xi(\beta - \varepsilon)$, $n = \varepsilon$ et $k = 1 + \xi$. Cum igitur hic sit m maius quam ante, prior conditio multo magis implebitur; pro altera autem conditione hic habebimus:

$$m + 1 = 1 + \varepsilon - \xi(\beta - \varepsilon) = 1 + \varepsilon(1 + \xi) - \beta\xi.$$

At vero nk est $\varepsilon(1 + \xi)$, vnde secunda conditio postulat $1 - \beta\xi < 0$, sive $\beta\xi > 1$, hoc est

$$\beta(\mu + \nu) > \beta(\mu + \nu) - \varepsilon\mu$$

sive

sive $\mu > 0$, quod utique evenit, quia μ supponitur positivum. Simul vero hinc patet, si μ esset negativum, tum spatium quaesitum futurum esse infinitum, quae circumstantia etiam in casu primo locum habet.

§. 28. His igitur tribus casibus coniunctis summo vigore evictum est, spatium inter has Hyperbolas et suas asymptotas inclusum semper fore finitae magnitudinis, si modo litterae μ et ν fuerint positivae, uti quidem assumimus; tum autem fractio $\frac{\alpha}{\beta}$ unitate erit maior, altera vero fractio $\frac{\gamma}{\delta}$ unitate minor, quae fractiones cum permutationes patiantur, sequitur, quoties ambarum harum fractionum $\frac{\alpha}{\beta}$ et $\frac{\gamma}{\delta}$ altera fuerit unitate maior, altera minor, toties spatium memoratum finitam habiturum esse magnitudinem, simul vero quoque demonstratum est, si vel ambae hae fractiones fuerint maiores unitate vel minores, toties istud spatium esse infinitum.

§. 29. Haecenus quidem contenti fuimus eos casus assignare, quibus spatium memoratum habeat finitam quantitatem, neque vero solliciti fuimus de vera eius quantitate, quae plerumque formulas integrales intractabiles postulat, ubi scilicet integratio ad quantitates maxime transcendentes affurgeret. Casum igitur satis memorabilem subiungamus, quo ipsam istam aream adeo algebraice satis simplici modo exprimere licet.

Problema.

Si natura curvae hyperbolicae hac aequatione fuerit expressa: $a x^\alpha y^\beta + b x^\beta y^\alpha = c$, ubi coefficientes a, b, c , omnes sint positivi, exponentes vero α et β ita comparati, ut eorum summa unitati aequetur, aream investigare, quam istae curvae in infinitum productae intra suas asymptotas includunt.

R 2

Solu-

Solutio.

§. 30. Quoniam assumitur $a + \beta = 1$, ponamus
 $a = \frac{1+\lambda}{2}$ et $\beta = \frac{1-\lambda}{2}$,
 ut fit $a - \beta = \lambda$. Nunc ponatur $y = ux$, et aequatio nostra
 dabit: $(au^\beta + bu^\alpha)x = c$, unde fit

$$x = \frac{c}{au^\beta + bu^\alpha}, \text{ ideoque}$$

$$y = \frac{cu}{au^\beta + bu^\alpha}; \text{ tum igitur erit}$$

$$\partial x = - \frac{c(a\beta u^{\beta-1} + b\alpha u^{\alpha-1}) \partial u}{(au^\beta + bu^\alpha)^2},$$

ex quo conficitur elementum areae:

$$y \partial x = - \frac{\beta a c c u^\beta - \alpha b c c u^\alpha}{(au^\beta + bu^\alpha)^2} \partial u.$$

§. 31. Nunc loco a et β valores ante assumptos scri-
 bamus, eritque

$$au^\beta + bu^\alpha = u^{\frac{1-\lambda}{2}} (a + bu^\lambda),$$

quo valore substituto reperietur:

$$y \partial x = - \frac{\beta a c c u^{\lambda-1} - \alpha b c c u^{2\lambda-1}}{(a + bu^\lambda)^2} \partial u,$$

ideoque

$$\int y \partial x = - c c \int \frac{\beta a u^{\lambda-1} \partial u + \alpha b u^{2\lambda-1} \partial u}{(a + bu^\lambda)^2}.$$

Ponatur nunc $a + bu^\lambda = z$, erit $u^\lambda = \frac{z-a}{b}$, $u^{\lambda-1} \partial u = \frac{\partial z}{\lambda b}$
 et $u^{2\lambda-1} \partial u = \frac{(z-a) \partial z}{\lambda b b}$, quibus valoribus substitutis erit:

$$\int y \partial x = - \frac{c c}{\lambda b b} \int \frac{\partial z}{z^2} [(\beta - a) a b + a b z],$$

siue

siue

$$\int y \partial x = -\frac{cc}{\lambda b} \int \frac{(az - \lambda a) \partial z}{z^3},$$

cuius integrale est

$$\int y \partial x = C - \frac{cc}{\lambda b} \left(\frac{\lambda a}{2z} - \frac{a}{z} \right),$$

§. 32. Restituito iam loco z valore assumto erit area quaesita in genere:

$$\int y \partial x = C - \frac{cc}{\lambda b} \left(\frac{\lambda a}{2(a + bu^\lambda)^2} - \frac{a}{a + bu^\lambda} \right),$$

vbi, quia x fit $= 0$ sumto $u = \infty$, constans ita definiatur; vt factio $u = \infty$ area euanescat, vnde manifestum est statui debere $C = 0$, ita vt iam fit area indefinita a termino $x = 0$ sumta

$$\int y \partial x = \frac{cc}{\lambda b} \left(\frac{a}{a + bu^\lambda} - \frac{\lambda a}{2(a + bu^\lambda)^2} \right).$$

Nunc igitur abscissa x in infinitum vsque extendatur, quod fit ponendo $u = 0$, atque tota nostra area quaesita erit:

$$\frac{cc}{ab} \left(\frac{a}{\lambda} - \frac{1}{2} \right) = \frac{cc}{2ab} \cdot \frac{a + \beta}{a - \beta} = \frac{cc}{2ab(a - \beta)},$$

quae ergo area semper est finita, nisi fit $a = \beta$, quem autem casum iam exclusimus, quippe pro Hyperbola conica.

§. 33. Cum exponentes α et β eiusmodi designent fractiones, quarum summa vnitati aequetur, sumamus duos numeros integros quoscunque μ et ν , quorum fit summa $\lambda = \mu + \nu$, ac statui poterit $\alpha = \frac{\mu}{\lambda}$ et $\beta = \frac{\nu}{\lambda}$, ita vt aequatio pro nostris curuis hyperbolicis fit:

$$a \sqrt[\lambda]{x^\mu y^\nu} + b \sqrt[\lambda]{x^\nu y^\mu} = c,$$

et iam spatium inter has curuas et suas assymptotas contentum

erit $\frac{\lambda c c}{2 a b (\mu - \nu)}$. Hic autem imprimis quaeritur aequatio rationalis, qua harum curvarum natura exprimatur, ut pateat ad quemnam ordinem hae curvae sint referendae, id quod operae sequentis Lemmatis facillime praestabitur.

Lemma.

§. 34. Quod si p et q fuerint radices huius aequationis quadraticae: $z z - f z + g = 0$, ita ut sit $p + q = f$ et $p q = g$, aggregatum binarum quarumvis potestatum ipsarum p et q sequenti modo exprimitur:

$$\begin{aligned} p + q &= f, \\ p^2 + q^2 &= ff - 2g, \\ p^3 + q^3 &= f^3 - 3fg, \\ p^4 + q^4 &= f^4 - 4ffg + 2gg, \\ p^5 + q^5 &= f^5 - 5f^3g + 5ffgg, \\ p^6 + q^6 &= f^6 - 6f^4g + 9ffgg - 2g^3, \\ p^7 + q^7 &= f^7 - 7f^5g + 14f^3gg - 7fg^3, \\ p^8 + q^8 &= f^8 - 8f^6g + 20f^4gg - 16ffg^3 + 2g^4, \\ p^9 + q^9 &= f^9 - 9f^7g + 27f^5gg - 30f^3g^3 + 9fg^4, \\ p^{10} + q^{10} &= f^{10} - 10f^8g + 35f^6gg - 50f^4g^3 + 25ffg^4 - 2g^5, \\ &\text{etc.} \end{aligned}$$

atque hinc in genere concluditur fore:

$$\begin{aligned} p^\lambda + q^\lambda &= f^\lambda - \lambda f^{\lambda-2} g + \frac{\lambda(\lambda-3)}{1 \cdot 2} f^{\lambda-4} g^2 - \frac{\lambda(\lambda-4)(\lambda-5)}{1 \cdot 2 \cdot 3} f^{\lambda-6} g^3 \\ &+ \frac{\lambda(\lambda-5)(\lambda-6)(\lambda-7)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} f^{\lambda-8} g^4 - \text{etc.} \end{aligned}$$

quae autem formula non valet, nisi exponens λ fuerit numerus integer positivus, ac praeterea isti termini non ultra exponentes positivos ipsius f continuentur.

§. 35. Quod si iam hoc Lemma ad nostrum casum accommodemus, erit $p = a \sqrt[\lambda]{x^\mu y^\nu}$ et $q = b \sqrt[\lambda]{x^\nu y^\mu}$, tum vero habebimus $p + q = c$ et productum $p q = a b x y$, ita ut nunc sit $f = c$ et $g = a b x y$, quibus notatis formula generalis in Lemmate data nobis statim suppeditat hanc aequationem rationalem:

$$a^\lambda x^\mu y^\nu + b^\lambda x^\nu y^\mu = c^\lambda - \lambda c^{\lambda-2} a b x y + \frac{\lambda(\lambda-3)}{1 \cdot 2} c^{\lambda-4} a^2 b^2 x^2 y^2 \\ - \frac{\lambda(\lambda-4)(\lambda-5)}{1 \cdot 2 \cdot 3} c^{\lambda-6} a^3 b^3 x^3 y^3 + \text{etc.}$$

quae ergo aequatio manifesto pertinet ad ordinem λ^{um} .

§. 36. Percurramus nunc aliquot casus simpliciores, sitque 1°. $\mu = 2$, $\nu = 1$ et $\lambda = 3$, ita ut aequatio pro Hyperbolis irrationalis sit $b \sqrt[3]{x x y} + b \sqrt[3]{x y y} = c$, atque aequatio rationalis hinc nata erit:

$$a^3 x x y + b^3 x y y = c^3 - 3 c a b x y,$$

et spatium quaesitum inter curvam et suas asymptotas contentum erit $= \frac{3cc}{2ab}$. 2°. Sit $\mu = 3$ et $\nu = 1$, ideoque $\lambda = 4$,

ut aequatio pro curvis sit $a \sqrt[4]{x^3 y} + b \sqrt[4]{x y^3} = c$, quae ad rationalem perducta fit:

$$a^4 x^3 y + b^4 x y^3 = c^4 - 4 c^2 a b x y + 2 a^2 b^2 x^2 y^2,$$

et spatium quaesitum hinc erit $= \frac{cc}{ab}$. 3°. Sit $\mu = 3$ et $\nu = 2$, ideoque $\lambda = 5$, ut aequatio sit

$$a \sqrt[5]{x^3 y y} + b \sqrt[5]{x x y^3} = c,$$

quae ad rationalem perducta fit:

$$a^5 x^3 y y + b^5 x x y^3 = c^5 - 5 c^3 a b x y + 5 c a^2 b^2 x^2 y^2,$$

et spatium quaesitum $= \frac{5cc}{2ab}$. 4°. Sit $\mu = 4$ et $\nu = 1$, ideoque $\lambda = 5$, erit aequatio:

a

$$a \sqrt[5]{x^4 y} + b \sqrt[5]{x y^4} = c,$$

et rationaliter

$$a^5 x^4 y + b^5 x y^4 = c^5 - 5 c^3 a b x y + 5 c a^2 b^2 x^2 y^2,$$

et spatium $= \frac{5 c c}{6 a b}$. 5°. Sit $\mu = 5$, $\nu = 1$ et $\lambda = 6$, erit aequatio pro curuis: $a \sqrt[6]{x^5 y} + b \sqrt[6]{x y^5} = c$, et rationalis:

$$a^6 x^5 y + b^6 x y^5 = c^6 - 6 c^4 a b x y + 9 c c a^2 b^2 x^2 y^2 - 2 a^3 b^3 x^3 y^3,$$

et spatium $= \frac{3 c c}{4 a b}$.

§. 37. Quanquam autem ex aequatione irrationali aream facile definire licuit: tamen si aequatio rationalis proponeretur, vix vlla via pateret ex ea aream inuestigandi, quandoquidem ad hoc requireretur resolutio aequationum cuiusuis gradus. Interim tamen, quoties talem aequationem resoluere licet, ex ea area haud difficulter elicietur, id quod vnico exemplo ostendisse sufficiet.

Exemplum.

(Si proponatur linea hyperbolica tertii ordinis, sub hac aequatione :

$$x x y + x y y = 1 - 3 x y,$$

contenta, eius aream inter assymptotas contentam inuestigare?

§. 38. Primo igitur ex hac aequatione valor applicatae y per abscissam x expressus inuestigetur, qui erit:

$$y = -\frac{(x+3)}{2} \pm \sqrt{\left(\frac{(x+3)^2}{4} + \frac{1}{x}\right)},$$

quae si compareretur cum speciebus linearum tertii ordinis a Newtono enumeratis, deprehenditur pertinere ad eius speciem vigesimam secundam. Scilicet si recta ACB sit axis-abscissarum et C initium, tum vero per C ducatur normalis DE, praeterea

rea
A C
nostr
comj
secur
I G I
A C
se ae
perti
distat
O e
quan
appli
Y',
riam
dens
fore

cui

quae
pari
teru
cent
assy
ficq
intr
sym
Sim
obli

A

rea vero capiantur intervalla $CF = CG = 3$, tum tres rectae Tab. II. ACB , DCE et $HFGI$, erunt tres assymptotae curuae in Fig. 5. nostra aequatione contentae, quae ergo ex tribus Hyperbolis erit composita, quarum prima ad continetur intra angulum ACD , secunda eb intra angulum EFH , ac tertia ib intra angulum IGB . Praeterea dabitur diameter KCL , angulum rectum ACD bifecans, ita vt portiones curuarum vtrinque sint inter se aequales, Imprimis autem hic notandum est, ad has curuas pertinere punctum coniugatum O , in ipso diametro KL , ad distantiam $CO = \sqrt{2}$ fitum. Deinde notasse iuuabit si per O ex G producatur recta GM , hanc fore diametrum obliquangulum nostrae curuae, scilicet, si posita abscissa $AX = x$ applicata YX producatur, vt inferiorem Hyperbolam secet in Y' , tum intervallum YY' ab hoc diametro GM in V bifariam secabitur, ita vt vbique sit $VY = VY'$. Nam euidentis est, hanc rectam GM ipsam CF bifecare in S , sicque fore $CS = \frac{1}{2}GC$: erit ergo etiam

$$XV = \frac{1}{2}GX = \frac{x+3}{2},$$

cui si addatur $XY = y$, ex valore supra inuento prodit:

$$VY = y + \frac{x+3}{2} = \sqrt{\left(\frac{x+3}{4}\right)^2 + \frac{1}{x}},$$

quae formula cum sit radicalis, sequitur ex altera parte fore pariter $VY' = VY$, ideoque rectam GV diametrum. Caeterum notatu dignum hic occurrit punctum coniugatum O esse centrum grauitatis trianguli FCG , tum vero si haec recta assymptotam GFH secet in puncto X' , erit etiam $VX = VX'$, sicque etiam $X'Y' = y$; vnde patet, aream, quam curua ad intra suas assymptotas includit, aequalem fore areae intra assymptotas HF et FE suamque curuam be comprehensae. Simili modo recta ex F per O producta etiam erit diameter obliquangula bifecans omnes ordinatas axi AB parallelas.

§. 39. Ex valore autem pro applicata y inuento investigemus aream curvae indefinitam $D d C x y$, cuius elementum est

$$y \partial x = -\frac{\partial x}{2} (x + 3) \pm \frac{\partial x}{2} \sqrt{(x x + 6 x + 9 + \frac{4}{x})},$$

vbi partis prioris integrale manifesto est $-\frac{1}{4} x x - \frac{3}{2} x$; partis vero posterioris integratio merito maxime ardua videretur, nisi commode eueniret vt formula post signum radicale factorem habeat quadratum. Est enim

$$x x + 6 x + 9 + \frac{4}{x} = \frac{x^3 + 6 x x + 9 x + 4}{x} = \frac{x + 4}{x} (x + 1)^2,$$

vnde pars areae posterior ita exprimetur vt fit

$$\pm \frac{1}{2} (x + 1) \partial x \sqrt{\frac{x + 4}{x}}.$$

§. 40. Ad hanc formulam integrandam ponamus $x = v v$, ac integralis pars posterior erit

$$\pm \int \partial v (v v + 1) \sqrt{(v v + 4)}.$$

Sit nunc $\sqrt{(v v + 4)} = v + 2 t$, eritque $v = \frac{1 - t t}{t}$, ideoque

$$\sqrt{(v v + 4)} = \frac{1 + t t}{t} \text{ et } v v + 1 = \frac{1 - t t + t^4}{t t},$$

ac denique $\partial v = -\frac{\partial t (1 + t t)}{t t}$, quibus substitutis formula proposita induit hanc formam:

$$- \int \frac{(1 + t t)^2 (1 - t t + t^4) \partial t}{t^5} = - \int \frac{\partial t}{t^5} (1 + t t + t^6 + t^8),$$

cuius ergo integrale est

$$\frac{1}{4 t^4} + \frac{1}{2 t t} - \frac{1}{2} t t - \frac{1}{4} t^4 = \frac{1 + 2 t t - 2 t^6 - t^8}{4 t^4} = \frac{(1 - t t)(1 + t t)^2}{4 t^4},$$

et restitutis valoribus $\frac{v (v v + 4)^{\frac{3}{2}}}{4}$, atque adeo per x erit

haec pars: $\frac{(x + 4)^{\frac{3}{2}} \sqrt{x}}{4}$, hincque area quaesita erit:

$\int y \partial x$

$$\int y \partial x = -\frac{1}{4}xx - \frac{3}{8}x + \frac{(x+4)^{\frac{3}{2}}\sqrt{x}}{4},$$

vbi constantis additione non est opus, quia haec area sponte evanescit casu $x = 0$. Faciamus nunc $x = \infty$, et cum sit

$$\sqrt{(xx + 4x)} = x + 2 - \frac{2}{x},$$

haec area erit

$$= -\frac{1}{4}xx - \frac{3}{8}x + \frac{(x + 2 - \frac{2}{x})(x + 4)}{4},$$

quod euolutum et x infinitum positum dat aream $= \frac{3}{2}$, prorsus uti supra assignauimus, ob $a = b = c = 1$. Hinc autem facile intelligitur talem calculum pro curuis altioribus neququam institui posse.